Regelgevingen omtrent Sujūd at-Tilāwah

Dār as-Sa'ādah
دار السعادة

Regelgevingen omtrent

Sujūd at-Tilāwah

Een verzameling Fatāwá van enkele van de grote geleerden van onze tijd.

Imām ʿAbd al-ʿAzīz b. ʿAbd Allāh Ibn Bāz {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} zei:

De neerknieling bij Qurʾānrecitatie (***Sujūd at-Tilāwah***) is een ***Sunnah***. Het betreft bekende neerknielingen die voorkomen in de *Qurʾān*. In totaal zijn er **vijftien** neerknielingen in de *Qurʾān*. De eerste bevindt zich aan het einde van ***Sūrah al-Aʿrāf***, en de laatste aan het einde van ***Sūrah Iqraʾ*** (dat wil zeggen: ***Sūrah al-ʿAlaq***).

Wanneer een gelovige een dergelijke versplaats passeert buiten het gebed (***Ṣalāh***), verricht hij de neerknieling. Volgens de meest juiste opvatting (***aṣ-Ṣaḥīḥ***) mag dit zelfs gebeuren zonder rituele reinheid (***Ṭahārah***), want reinheid is daarvoor geen voorwaarde.

Het is echter beter dat hij aan het begin één ***Takbīr*** uitspreekt, door ***Allāhu Akbar*** te zeggen. Vervolgens verricht hij de neerknieling en zegt hij daarin wat men zegt in de neerknieling van het gebed:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى

Subḥāna Rabbī al-Aʿlá
Verheven is mijn Heer, de Allerhoogste.

Hij kan dit herhalen en smeekbeden (***Duʿāʾ***) verrichten met wat voor hem gemakkelijk is. Deze neerknieling kent **geen afsluitende groet** (***Taslīm***) en er is **geen** tweede ***Takbīr*** bij het opkomen. Dit is de voorkeursopvatting en de **meest** correcte mening (*al-Arjaḥ*).

Indien men zo'n vers tijdens het gebed tegenkomt, dan is de neerknieling daarvoor voorgeschreven (***Mashrūʿ***). Dit geldt vooral in de hardop gereciteerde gebeden (***aṣ-Ṣalawāt al-Jahrīyah***), zoals:

• *Maghrib*
• *ʿIshāʾ*
• *Fajr*
• *Ṣalāh al-Jumuʿah*

In dat geval volgen de volgers (***Maʾmūmūn***) hun ***Imām*** en verrichten zij de neerknieling samen met hem wanneer hij neerknielt.

Wat betreft de stille gebeden (***aṣ-Ṣalawāt as-Sirrīyah***), wanneer hij daarin als ***Imām*** optreedt, dan is het niet voorgeschreven dat hij deze neerknieling verricht. De reden hiervoor is dat dit verwarring of verstoring (***Tashwīsh***) onder de mensen kan veroorzaken. Wanneer het vers voorkomt in de stille recitatie van:

• ***Ṣalāh aẓ-Ẓuhr***
• ***Ṣalāh al-ʿAṣr***
• **de derde *Rakʿah* van *Maghrib***
• **de derde en vierde *Rakʿah* van *ʿIshāʾ***

dan is het beter dat hij **niet** neerknielt, zodat hij de mensen **niet** in verwarring brengt.

Wanneer hij echter **alleen bidt**, dan is er geen bezwaar tegen het verrichten van deze neerknieling in zulke stille recitaties. Dit geldt bijvoorbeeld voor iemand die een **vrijwillig gebed** (***Nāfilah***) verricht, of voor iemand die een **verplicht gebed** (***Ṣalāh Farḍ***) heeft gemist en het alleen inhaalt. In zulke gevallen is er geen bezwaar tegen het verrichten van ***Sujūd at-Tilāwah***, aangezien er geen verstoring van anderen plaatsvindt.

Binnen het gebed spreekt men ***Takbīr*** uit bij **elke** beweging van neergaan en opkomen (***Khafḍ wa Rafʿ***). Wanneer hij neerknielt zegt hij ***Takbīr***, en wanneer hij opkomt zegt hij eveneens ***Takbīr***. Dit komt doordat de Profeet ﷺ bij elke beweging van neergaan en opkomen ***Takbīr*** uitsprak. Daaronder valt ook ***Sujūd at-Tilāwah*** binnen het gebed.

Verder is ***Sujūd at-Tilāwah*** een ***Sunnah*** en **geen** verplichting (***Wājib***). Dit blijkt uit wat authentiek is overgeleverd in ***aṣ-Ṣaḥīḥayn*** (de twee authentieke verzamelingen van al-Bukhārī en Muslim): Zayd b. Thābit {رَضِـيَ ٱللَّهُ عَنْهُ} reciteerde *Sūrah an-Najm* aan de Profeet ﷺ, en de Profeet ﷺ verrichtte daarin **geen** neerknieling. Dit wijst erop dat de neerknieling niet verplicht is.

Ook zei ʿ**Umar b. al-Khaṭṭāb {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ}** :

"Allāh heeft de neerknieling ons niet verplicht gesteld, behalve als wij dat willen."

Dat wil zeggen: wie wil kan neerknielen en wie wil kan het nalaten. Daarom is het een ***Sunnah*** en **geen** verplichting.

Bron: binbaz.org.sa | *Nūr ʿalā ad-Darb* | Onderwerp: *Aḥkām Sujūd at-Tilāwah*

Imām Moḥammad b. Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn {رَحِمَهُ ٱللَّهُ}:

Het tweede onderwerp dat in dit hoofdstuk wordt besproken is **de neerknieling van recitatie** (*Sujūd at-Tilāwah*).

De schijnbare betekenis van de uitdrukking *Sujūd at-Tilāwah* doet vermoeden dat het een **neerknieling** is die wordt veroorzaakt door recitatie, met andere woorden: telkens wanneer men een vers reciteert, zou men **neerknielen**. Dit is echter niet het geval. De uitdrukking is **algemeen maar tegelijkertijd beperkt** (*ʿĀmm Makhṣūṣ*).

Daarom verwijst *Sujūd at-Tilāwah* specifiek naar de **neerknieling op de daarvoor aangewezen plaatsen in de *Qurʾān***. Dit betekent dat het een **neerknieling** is die wordt veroorzaakt door recitatie wanneer de recitatie plaatsvindt bij die specifieke passages.

Sujūd at-Tilāwah is een **sterk aanbevolen *Sunnah*** (*Sunnah Muʾakkadah*), en het past een mens niet om deze te laten. Sommige geleerden zijn zelfs van mening dat zij **verplicht** (*Wājib*) is en dat degene die haar nalaat **zondigt**.

De juiste opvatting is echter dat zij **niet verplicht** is. Het bewijs daarvoor is dat de **leider der gelovigen** ʿUmar b. al-Khaṭṭāb {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ} eens ***Sūrah an-Naḥl*** reciteerde terwijl hij de **vrijdagpreek** (*Khuṭbah al-Jumuʿah*) hield. Toen hij bij het **vers van neerknieling** kwam, daalde hij van de ***Minbar*** (preekstoel) af en **neerknielde**.

Vervolgens reciteerde hij op een andere vrijdag dezelfde *Sūrah* opnieuw, maar **neerknielde** hij niet. Daarna zei hij:

“*Allāh heeft de neerknieling ons niet verplicht gesteld, behalve als wij dat willen.*”

Hij zei dit **in aanwezigheid van de Metgezellen** (*Ṣaḥābah*), wat aangeeft dat de juiste opvatting is dat *Sujūd at-Tilāwah* **niet verplicht** is.

Als iemand vraagt: *wat wordt dan bedoeld met de uitspraak van Allāh, de Verhevene:*

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ ٱلْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُونَ

“En wanneer de Qurʾān aan hen wordt gereciteerd, knielen zij niet neer.” (***Sūrah al-Inshiqāq*** 84:21)

Wordt hier niet het kenmerk van de ongelovigen beschreven?

Het antwoord is dat de **neerknieling** die hier wordt genoemd slechts **nederigheid en onderwerping** betekent. Allāh heeft niet gezegd: *“Wanneer een vers van neerknieling aan hen wordt gereciteerd.”* Integendeel, Hij zei:

“*Wanneer de Qurʾān aan hen wordt gereciteerd, knielen zij niet neer.*”

Het is bekend door **expliciet tekstueel bewijs en consensus** (*Naṣṣ wa Ijmāʿ*) dat niet elk vers van de *Qurʾān* een **neerknieling** vereist. Daarom wordt met de **neerknieling** die hier bedoeld wordt de **neerknieling van nederigheid en gehoorzaamheid** bedoeld, dat wil zeggen dat zij zich niet nederig opstellen en zich niet onderwerpen. Integendeel, zij tonen arrogantie, en wij zoeken bescherming bij Allāh tegen dat gedrag.

Maar de *Sujūd at-Tilāwah* kent specifieke juridische bepalingen.

Ten eerste: moet een mens deze **neerknieling** verrichten tijdens het gebed (*Ṣalāh*) of niet?

Het antwoord is: **ja.** De Profeet ﷺ reciteerde tijdens ***Ṣalāh al-ʿIshāʾ*** het **84e hoofdstuk, *Sūrah al-Inshiqāq***, en hij **neerknielde** daarin. Hieruit volgt dat een mens *Sujūd at-Tilāwah* zelfs **binnen het gebed zelf** kan verrichten.

Wanneer hij deze **neerknieling** binnen het gebed verricht, spreekt hij ***Takbīr*** uit wanneer hij **neergaat in de neerknieling** en ***Takbīr*** wanneer hij **weer opkomt.** Dit komt overeen met de algemene beschrijving die van de Profeet ﷺ is overgeleverd, namelijk dat hij ***Takbīr* uitsprak bij elke beweging van neergaan en opkomen** (*Khafḍ wa Rafʿ*).

Degenen die dit van hem hebben overgeleverd, zoals **ʿAbdullāh b. Masʿūd** {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ} en **Abū Hurayrah** {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ}, hebben deze algemene praktijk overgeleverd zonder *Sujūd at-Tilāwah* daarvan uit te sluiten. Dit geeft aan dat wanneer de **neerknieling** binnen het gebed plaatsvindt, de aanbidder ***Takbīr* uitspreekt zowel bij het neergaan als bij het opkomen.**

Wat sommige mensen echter doen, namelijk ***Takbīr* uitspreken bij het neergaan maar niet bij het opkomen**, berust op een **misvatting**. Het is **niet gebaseerd op een correcte grondslag**.

Het kan hoogstens zijn dat zo iemand de uitspraak van **Ibn al-Qayyim** {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} in *Zād al-Maʿād* heeft gezien, waarin hij vermeldt dat men ***Takbīr* uitspreekt bij het verrichten van *Sujūd at-Tilāwah***, maar **niet bij het opkomen.**

Ibn al-Qayyim doelde hiermee echter **uitsluitend op de afzonderlijke neerknieling buiten het gebed**, en niet op de **neerknieling die binnen het gebed plaatsvindt.**

Wat betreft deze **afzonderlijke neerknieling**, de regelgeving daarvan zal **straks worden besproken**, als Allāh wilt.

De conclusie is dat wanneer de **neerknieling** binnen het gebed plaatsvindt, men ***Takbīr*** **uitspreekt bij het neergaan in de neerknieling en *Takbīr* bij het opkomen daaruit**.

Daarna rijst de vraag: moet het vers van neerknieling worden gereciteerd in **hoorbare gebeden** (*Ṣalāh al-Jahr*) en in **stille gebeden** (*Ṣalāh as-Sirr*)?

Sommige geleerden zijn van mening dat **het in beide gevallen gereciteerd mag worden**.

In **hoorbare gebeden** is dit vastgesteld van de Profeet ﷺ en het veroorzaakt geen verwarring bij de **mensen**. De reden is dat de volgers de recitatie horen en begrijpen dat de ***Imām*** heeft **neergeknield**, waarna zij eveneens **neerknielen**.

Wat betreft **stille gebeden**, hebben sommige geleerden gezegd dat de ***Imām*** daarin **geen** vers van neerknieling moet reciteren. De reden hiervoor is dat één van twee situaties zal optreden:

1. Ofwel **neerknielt** hij, wat verwarring zal veroorzaken bij de mensen, omdat zij zich zullen afvragen waarom hij **neerknielde** terwijl de situatie normaliter ***Rukūʿ*** (buiging) vereist.
2. Ofwel **neerknielt** hij niet, in welk geval hij de **neerknieling** heeft nagelaten.

Dit is de **bekende opvatting binnen de *Ḥanbalī*-school** (*Madhhab al-Imām Aḥmad*), namelijk dat het **afkeurenswaardig** (*Makrūh*) is voor de ***Imām***

om in een stil gebed een **vers van neerknieling** te reciteren en vervolgens **neer te knielen**.

Andere geleerden zijn echter van mening dat hierin **geen afkeuring** ligt. Zij beroepen zich op een overlevering die is vermeld in ***Sunan Abī Dāwūd***, hoewel de keten daarvan enige zwakte bevat, waarin staat dat de Profeet ﷺ ***Sūrah as-Sajdah*** tijdens het gebed reciteerde en daarin **neerknielde.**

De **juiste opvatting** is dat er **geen afkeuring** ligt in het reciteren van een dergelijk vers in een stil gebed. Bovendien is er **geen bezwaar** wanneer men het reciteert maar **niet neerknielt**, omdat volgens de sterkste opvatting de **neerknieling niet verplicht maar slechts *Sunnah*** is.

Dus: **als men neerknielt ontvangt men beloning**, en **als men niet neerknielt is er geen zonde**.

Wat betreft de **neerknieling die buiten het gebed plaatsvindt**, wat moet een mens dan doen?

Hij spreekt ***Takbīr*** uit wanneer hij **neergaat in de neerknieling**, hoewel de overlevering die dit ondersteunt enige zwakte bevat. Daarom was **Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah** {رَحِمَهُ ٱللَّهُ} van mening dat men **geen *Takbīr* uitspreekt**, maar simpelweg **neerknielt**.

Wanneer hij **neerknielt**, doet hij dit op de **zeven ledematen** (*as-Sabʿah Aʿẓum*), op basis van de algemene uitspraak van de Profeet ﷺ:

"*Mij is bevolen neer te knielen op zeven ledematen.*"

In de **neerknieling** zegt hij:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى

Subḥāna Rabbī al-Aʿlá

"Verheven is mijn Heer, de Allerhoogste."

Zoals de Profeet ﷺ zei:

"Plaats dit in jullie neerknieling."

Hij **herhaalt dit**, zoals hij dat ook tijdens het gebed zou doen. Indien hij wil, kan hij ook de **smeekbede** reciteren die in de ***Ḥadīth*** is overgeleverd:

اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، سَجَدَ وَجْهِيَ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا أَجْرًا، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وِزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا

Allāhumma Laka Sajadtu, wa-Bika Āmantu, wa-ʿAlayka Tawakkaltu, Sajada Wajhī li-llāhi alladhī Khalaqahu wa-Ṣawwarahu, wa-Shaqqa Samʿahu wa-Baṣarahu bi-Ḥawlihi wa-Quwwatihi, Allāhumma Uktub Lī bihā Ajran, wa-Ḍaʿ ʿAnnī bihā Wizran, wa-Ijʿalhā Lī ʿIndaka Dhukhran.

"O Allāh, aan U heb ik mij neergeknield, in U geloof ik en op U vertrouw ik. Mijn gezicht heeft zich neergeknield voor Degene die het schiep en vormgaf en die zijn gehoor en zijn zicht opende door Zijn kracht en macht. O Allāh, schrijf mij hierdoor een beloning, verwijder hierdoor een zonde van mij en maak het voor mij bij U tot een opgeslagen schat."

Wat betreft ***Takbīr* bij het opkomen** en het geven van ***Taslīm***, dit is **niet voorgeschreven buiten het gebed**, omdat dit niet van de Profeet ﷺ is overgeleverd.

Een andere vraag is of men deze **neerknieling** verricht **tijdens tijden waarin het verrichten van gebeden normaal gesproken verboden is**.

De juiste opvatting is dat men haar **verricht telkens wanneer men een vers van neerknieling passeert**, ongeacht of dit gebeurt:

- tijdens ***Ẓuhr***
- tijdens ***ʿAṣr***
- tijdens ***Fajr***
- tijdens ***Maghrib***
- gedurende de **nacht**
- of gedurende de **dag**

Telkens wanneer men een **vers van neerknieling** tegenkomt, verricht men deze **als een aanbevolen handeling**.

De **verzen van neerknieling** zijn welbekend. In de gehele ***Qurʾān*** zijn er **veertien**, waarvan **twee voorkomen in *Sūrah al-Ḥajj***.

Wanneer iemand een **vers van neerknieling** passeert en **vergeet neer te knielen**, dan kan hij alsnog **neerknielen** als hij het **kort daarna** herinnert. Wanneer er echter een **lange tijd** is verstreken, dan verricht hij deze **neerknieling niet meer**, omdat het **juridische principe** luidt:

Wanneer de tijd van een *Sunnah*-handeling voorbij is gegaan, vervalt de handeling zelf, omdat zij verbonden was aan een specifieke oorzaak die inmiddels verdwenen is.

En **Allāh weet het het best**.

Bron: *Sharḥ Kitāb aṣ-Ṣalāh* — 31

ʿAllāmah Ṣāliḥ b. ʿAbdillāh al-Fawzān {حَفِظَهُ الله}:

De **neerknieling van recitatie** (*Sujūd at-Tilāwah*) is een ***Sunnah* en geen verplichting**, volgens de meerderheid van de geleerden (*Jumhūr Ahl al-ʿIlm*). Het bewijs hiervoor is de uitspraak van **ʿUmar** {رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ}:

"Allāh heeft de neerknieling ons niet verplicht gesteld, behalve als wij dat willen."

Het verrichten ervan **vanuit een staande positie** (*Qiyām*) is **beter en volmaakter**. Wanneer men de **neerknieling echter vanuit een zittende positie** (*Julūs*) verricht, dan **is daar geen bezwaar tegen**.

Bron: Uit de serie *"Licht op het Pad"* (*Nūr ʿalá ad-Darb*) | **Aflevering** 213